СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 116. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 27-го травня 1942. No. 116. Jersey City, N. J., Wednesday, May 27, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

БРИТІЙСЬКІ ЛЕТУНИ ДОБАЧУЮТЬ ПРОГРУ „ОСІ" В ПОВІТРЯНІЙ БОРОТЬБІ

НЮ ЙОРК. — До Злучених Держав прибуло пять британських летунів, що воювали досі на Середземному морі й в прибережних краях, де стрічались з німецькими й італійськими бомбовиками. Вони стверджують, що німці чи італійці тратять три літаки на кожного одного британського. Прибувші летуни знають ріжні боєві фронти в Азії, Европі й Африці. Саме там ті фронти до себе припирають. Згадані летуни відзначені за хоробрість. Кажуть, що їм доводилось боротись головно з німецькими летунами. З німецьких бомбовиків найліпшим, як кажуть, є Мессершмідт 109-Ф. Летуни незвичайно вдоволені з американських літаків, на яких вони останніми часами літали. Вони певні, що Держави Осі війну вже програли, коли іде про найважнішу зброю, себто повітряну. Те, що вони бачили власними очима й чого самі зазнали, переконує їх про це.

НЕМА ТЕПЕР ВЕЛИКИХ ВОЄННИХ ПРИХОДІВ.

ШИКАГО. — „Нешенел Асосіейшен оф Меньюфекчюрерс" видала брошуру на 65 сторін, в якій намагається доказувати на підставі урядових джерел, що ті фабриканти, що дістають контракти на розбудову кораблів заробляють на чисто найвище 8%. А обчислено це іще в такий спосіб, що не обтягнено нових податків, що забирають половину тих приходів. Оголошено це на те, щоб таким робом „доказати", що фабриканти не женуться за надзвичайним зиском з воєнних контрактів.

ЖИДИ ВДОВОЛЕНІ З ЗАЯВИ РУЗВЕЛТА ЩОДО ПАЛЕСТИНИ.

ВАШІНГТОН. — Д-р Хайм Вайцман, президент Світової Сіоністичної Организації й Жидівської Агентури для Палестини, подякував президентови від імені міліонів гноблених жидів по цілому світі за його теплі слова, що додають жидам надії й відваги. Заяву президента прочитано підчас вечері Американсько-Палестинського Комітету, в якій взяло участь понад 5000 осіб. Заяву прочитав сенатор Ваґнер. У ній вказує президент Рузвелт на той великий поступ, якого доконали жиди в Палестині, коли зачали там почуватись свобідними людьми, працюючими в демократії. Заява ця цістала визнана присутніми як доказ зацікавлення президента Рузвелта справою установлення в Палестині жидівської держави. Також кажуть, що ця справа знайшла вже поважне число прихильників серед таких, що займають визначні становища серед Обєднаних Держав.

ЩОБ НЕ ПОТЕРПІЛО ФАРМЕРСТВО ЧЕРЕЗ БРАК РОБІТНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Конгресовий Комітет розбирає важну справу вандруючих робітників. Справа стала дуже пекучою тому, що в деяких фармерських повітах зачинають менше управляти, бо бракує робучих рук. Це відноситься, між іншим, і до фарм в Ню Джерзі, де в останній хвилині самі хліборобі спровадили робітників з Флориди і тим вратували шпараґові жнива. Комітет заявляється за централізацією цеї влади, що малаб розпоряджатись робітничим резервуаром і висилати робітників там, де їх негайно потреба.

ЩЕ НА РОЗБУДОВУ МАРИНАРКИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт зажадав від конгресу додаткових $614,445,000, потрібних на будову додаткових воєнних кораблів і літаків.

МЕКСИКО ВИПОВІСТЬ ВІЙНУ З КІНЦЕМ ТИЖНЯ.

МЕКСИКО СИТІ. — Формально скликано мексиканський конгрес на наради. Загально відомо, що конгрес має вирішити справу виповідження війни Державам Осі. Нема сумніву, що так станеться. Заразом конгрес дасть президентови Мануельові Камачо спеціяльні воєнні повновласти. Тепер освідомляється загал, чому Мексико виповідає війну. Німецькі диплhoumати вже забираються з Мексика до Злучених Держав, звідки відплинуть до Европи.

НАЦІСТІВСЬКА ПРОПАҐАНДА НЕ ДОПИСУЄ.

ВАШИНГТОН. — Зроблено пробу, наскільки німецька пропаганда, поширювана з Берліна при помочі радія, має вплив на населення Злучених Держав. Отже берлінське радіо взивало американців, щоб пішли до бібліотек і прочитали собі певні книжки, де знайдуть матеріяли проти британців. Федерел Комюнікейшенс Комишен звернулась до зарядів бібліотек по цілій Америці, щоб провірити, хто тим цікавився. Одержано, що за тим матеріялом питала тільки одна особа в Сан Франциско. І то така, що рішучо не має нічого спільного з закликами берлінського радія.

Розпочались Переслухання в Справі „Не-Американізму" на Заході

САН ФРАНЦІСКО. — Перед Леґіслятурним Комітетом Стейту розпочались переслухання в справі „про-фашистівських вливів", себто в справі „не-американізму". Проблема має відноситись до тисячів американських італійців, мешканців цього міста, що мають бути під „фашистівськими впливами". Кармельо Ціто, редактор протифашистського часопису „Іль Корієре Дель Попольо", твердить, що ще далі чути „фашистську пропаґанду" через італійські радіо-програми, та що „про-фашистські" ґазети навіть від 7. грудня 1941. року не друкують нічого, що булоб проти Мусолінія. Він каже, що тяжко обвинувачити італійців в Каліфорнії, що вони говорять всюди, що „Роберто виграє війну", а „Роберто" означає: Ро — це Рим, Бер — це Берлін, а То — це Токіо. А нема тому чого дуже дивуватись, каже Ціто, коли сам мейор міста, Анджело Россі, віддає „фашистський привіт". Простий чоловік, каже Ціто, думає собі, як таке може робити мейор то чому йому не тільно. Мейор, запитаний в СиIі Гол про вияснення, відповів, що все це „брехня".

При допитах запитано Силвестра Андріяно, що займав ріжні публичні уряди, що він думає робити з ріжними відзначеннями, що їх дістав від італійського уряду. Він відповів, що їх знищить, або віддасть, коли влада дасть йому чимсь до пізнання, що так треба зробити. Тоді йому звернули увагу, що нюйорський мейор, Ля Гвардія, віддав свої італійські відзначення на те, щоб їх перетопити на кулі. На те відповів Андріяно, що Ля Ґвардія має свій спосіб поступовання, а він свій. Знову адвокат Ренцо Турко ствердив на запит, що він промовляв кількома наворотами перед німецьким „Бундом".

ЗАТОПЛЕНО НІМЕЦЬКУ СУБМАРИНУ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Американські бомбовики звели боротьбу з німецькою субмариною і її затопили.

СЛОВЯНСЬКИЙ ВІДДІЛ В МЕКСИКО

МЕКСИКО СИТІ. — Мексиканський Народний Університет оголошує літний курс для словянознавства, на якому звертатимуть увагу на літературу словянських народів. Теж вчитимуть польської мави. Курс вестиме д-р Артур Колман з Колюмбійського Університету в Ню Йорку.

Боротьба Нижче Харкова Далі Продовжається

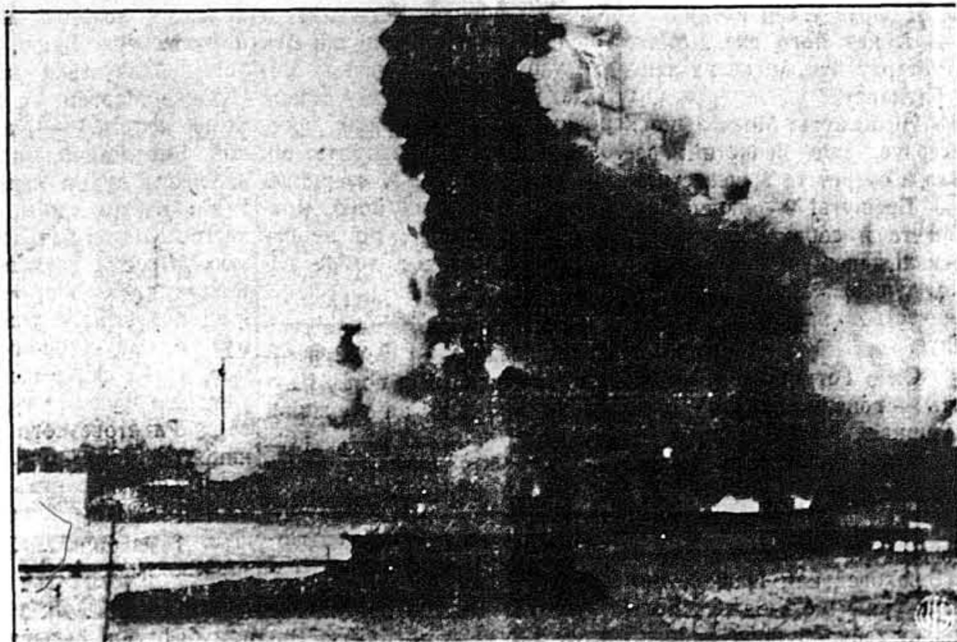
МОСКВА. — Страшна боротьба нижче Харкова, на відтінку Ізюм-Бервенкова, далі продовжається. Німці кидають лави за лавами, щоб зломати советські лінії, але це їм дотепер не вдалось. В одній лаві на советські позиції наїздило 150 німецьких повзів. Німці зазнають тяжкі втрати, говорять советські звідомлення. — Німецькі звідомлення говорять, що битва нижче Харкова розвинулась в битву окруження. Німецькі сили, кажуть ті звідомлення, окружили три советські армії.

ТЯЖКІ БОЇ В КИТАЮ

ЧУНКІНҐ. — В провінції Чекіянг ведуться страшні бої. Десятьтисячна японська армія штурмує цю провінцію і конче хоче здобути столицю цеї провінції і найголовніший залізничий вузол на полудни Китаю — Кінгву. Китайці дотепер відкинули вс іяпонські атаки і вбили тисячу японських вояків. Китайські звідомлення говорять, що китайські партизантські відділи, які китайський штаб у великій скількости посилає на зади японців, розвинули оживлену діяльність і завдають японцям великі втрати. Партизантська боротьба в Китаю тим лекша, що японці не мають стільки війська, щоб густо обсадити злобуту територію і вони залишають залоги рідко по більших містах. Це уможливлює партизанам акцію.

„СЛІПІ" НАЇЗДИ НА ЯПОНЦІВ

МЕЛБУРН. — Австралійські кола подають, що внаслідок мрячної і дощевої погоди літакам важко виконувати наїзди на ворожі позиції. Але ті трудноші літаки Обєднаних Держав поборюють в той спосіб, що уживають знаменитих інструментів, які уможливлюють „сліпі" налети. За останній тиждень літаки Обєднаних Держав знищили такими „сліпими" налетами біля 50 японських літаків, які стояли на землі і не могли внаслідок поганої погоди взнестись вгору.

ЧИ ПАМЯТАЄТЕ ПРО ПЕРЛ ГАРБОР? Американська фльота опублікувала недавно тому цю світлину з вибуху маґазину амуніції на американському боєвому кораблі „Арізона", поціленому японськими летунами в Перл Гарборі 7. грудня 1941. року. З поціленого корабля підноситься величезна хмара диму. Світлину зняв один офіцир на іншому кораблі.

БРИТІЙСЬКА ПАРТІЯ ПРАЦІ ОДОБРЮЄ ПАРТІЙНЕ ПЕРЕМИРЯ І ТАВРУЄ СВОЇХ КОМУНІСТІВ

ЛОНДОН. — Не звертаючи уваги на війну британська партія праці відбула свою річну конвенцію і на ній великою більшістю голосів одобрила партійне перемиря, яке заключили всі британські партії з вибухом війни. Також делегати великою більшістю голосів натаврували британську комуністичну партію, ухвалюючи таку резолюцію: „Комуністична Партія Великої Британії, котра була все готова робити клопіт не звертаючи уваги на обставини, тепер не завагалась використовувати існуючі приязні відносини між Англією і Росією для своїх чисто партійних цілей". Деякі делегати як ось лорд Страболджі і Рис Девіс гарячо обстоювали думку, що партія праці створила в парляменті конструктивну опозицію і критикувала уряд за його помилки. Але ті голоси знайшлись в меншости, бо велика більшість делеґатів, що репрезентували біля два і пів міліона членів партії, висказались проти такої опозиції.

ҐЕН. СТИЛВЕЛ ПРО БУРМСЬКУ КАМПАНІЮ.

НЮ ДЕЛЬГІ. — Ґен. Дж. Стилвел, який командував китайськими військами підчас бурмської кампанії, тепер прибув до Індії і дав своє побачення журналістам. Він заявив, що британці і китайці зазнали в Бурмі поганої поразки і хоч це прикрий факт, але цього годі скривати. Тої поразки вони зазнали тому, бо були далеко слабші під оглядом числа і вивінування, ніж японці. Японці мали в Бурмі біля 50,000 війська, яке „не дбало чи згине, чи буде жити". Та найбільше болить те, говорив Стилвел, що японці мали велику перевагу в повітрі, а британці і китайці не лиш, що не мали літаків але навіть не мали достаточно протилетунських гармат. Проте японці не є якісь надзвичайні вояки, яких не можна побити, говорив далі ґен. Стилвел. Не лиш, що можна їх побити, але Обєднані Держави побють їх і викинуть з Бурми, тільки вони мусять наперед ствердити свої браки і ті браки усунути. Стилвел незадовго їде до китайського маршала Чіян Кай Шека, щоб плянувати дальшу боротьбу з японцями.

МАСОВІ АРЕШТИ ПО ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН. — Німецька окупаційна влада розпочала по цілій окупованій частині Франції масові арешти. Французьке населення не далось наклонити до співпраці з німцями і позиція Лаваля зовсім слабне. На місце Лявaля вже тепер підготовляється новий „апізер", бувший комуніст Доріо, який говорить, що це він наклонить французів до співпраці, коли прийде до влади.

ДЕ ҐОЛЬ ПРО ПОДІЇ В ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН. — Ґрупа ґен. Де Ґоля заявила, що коли між німцями і французами не прийшло тепер до співпраці, то не заслуга в цьому Лявaля, який напружував всі сили, щоб до такої співпраці довести. Це заслуга цілого патріотичного французького народу, який думкою держить з групою Де Ґоля і по своїм силам продовжує боротьбу з німцями.

ІТАЛІЯ НАТИСКАЄ НА ФРАНЦІЮ.

БЕРН. — Так виглядає, що Італія робить натиски на Францію за порозумінням Німеччини. Одна берлінська ґазета написала, що хай французи не шукають піддержки в Берліні проти італійських домагань Корсики, Ніци і Тунісу, бо вони тої піддержки не дістануть. Італія і Німеччина діють разом. Міжнародні знавці говорять, що німці навмисно пустили Італію проти Франції, щоб у той спосіб щераз спонукати французів до співпраці.

ТЕРТЯ ПОМІЖ НАЦІСТАМИ В НОРВЕҐІЇ.

СТОКГОЛЬМ. — Між політичними і мілітарними німецькими властями в Норвеґії повстало тертя внаслідок того, що політичні власти арештували і розстріляли вісьмох вояків. Політичні власти, які мають за собою свою збройну силу в формі Ґештапа, арештували і розстріляли вісьмох німецьких вояків, бо ті висмівали Ґештапо. Розстріл відбувся без попереднього повідомлення ґенерала Фалькенгорста, команданта німецьких збройних сил в Норвеґії. Фалькенгорст вислав до центральних властей в Берліні протест.

В АВСТРАЛІЇ ВИКРИЛИ „ПЯТИКОЛЮМНИСТІВ".

СИДНЕЙ. — Австралійські власти арештували 23 провідних одиниць в організації, яка працювала на користь Японії. Серед сконфіскованих документів влада знайшла докази, що та організація плянувала саботажі і вбиства чільних австралійських провідників. Арештовані члени належали до організації „Австралія Перша", якої завданням колись було недопустити Австралії до вступлення до війни.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Thereе months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Гітлерові Клопоти

Гітлерова дипльоматія нагадує нам того коршмаря, котрому пакосний гість закинув чопи з кількох бочок і котрий пробував заткати бочки пальцями й язиком.

Як звісно, підписуючи з Францією закінчення воєнних операцій, Гітлер мав надію, що він скоро заставить Францію стати повною союзницею Німеччини проти Британії. Багато місяців минуло з того часу, багато води уплило під мостами й багато міністрів перемінилося в французькім уряді в Віші, за кожним разом, здавалося, прийшли люди з вухом, більше схилим на німецькі підшепти, але в Франції все ще не найшовся політик, що важився би відкрито станути по стороні відвічного ворога Франції. Гітлер лютує на французьких політиків, міністрів, суддів; але вони все ще не можуть важитися на союз з Гітлером, бо французи в недвозначний спосіб проявляють, по котрій стороні їх симпатії. Гітлер вішає й розстрілює десятками французьких закладників за найменший обяв ворожнечі до Німеччини, але це все не помагає.

Дуже можливо, що Гітлер пробує тепер навіть шахувати Францію Італією. Гітлер знає, що Мусоліні чується зовсім розбитим. Фашистівський режим держиться на ниточці. Якщо Мусолініові не вдасться роздобути якоїсь мілітарної перемоги, ниточка може урватися й Мусоліні полетить у пропасть. Гітлер пробував показати йому на нагоди до перемоги в Росії, та Мусоліні на такі непевні перемоги не хотів іти. Йому треба скорої й легкої перемоги, такої, як її мав наприклад скритобивник ударивши жертву в нічній пітьмі в плечі. Для такої перемоги надається тепер хіба Франція. Та Гітлер знає, що якби там Мусоліні міг похвалитися захопленням якої провінції від Франції, Мусоліні негайно пробував би вирватися з війни. Тому Гітлер на один бік страшить Францію італійськими амбіціями, а на другий бік не дає Мусолініові здійснювати ці амбіції. Та від цього не посуваєтеся ні справа допомоги з боку Франції, ні справа допомоги з боку Італії.

Витікає наконець німецьке вино з бочок на півостровах Балканському й Іберійському. Німецька політика супроти союзників у Мадярщині й Болгарії навчила дечого Еспанію й Туреччину, коли, не дивлячися на важке їх положення супроти Німеччини та виразні націстичні симпанії в першій з них, ні Еспанія ні Туреччина все ще не можуть зважитися дати Німеччині свої війська на війну проти Британії й Росії. Від невдачі нахабної гітлерівської дипльоматії тягар німецької офензиви проти Росії паде майже виключно на плечі Німеччини, який цей тягар уже й не по силі. Що це навіть німці починають добачувати, про це свідчать присуди смерти проти саботажистів у Німеччині.

Розумне Щадження Шляхом Асекураційних Грамот

Бувший підсекретар фінансів, Р. Магіл, піддав думку, щоб уряд дозволяв громадянам відтягати від оподаткованих приходів суму виплачену на асекураційні грамоти. Бо в нинішні часи високих податків, — а ті податки будуть далі зростати — багато громадян знаходиться в трудноах вдержувати ті грамоти. Якщоб вони під тягарем тих податкових труднощів мусіли свої грамоти закинути, це зле відбилосяб не лише на їхніх особистих фінансах, але на загально народній господарці.

Найгрізнішою господарською небезпекою в нинішні часи є загроза інфляції. Інфляція повстає внаслідок збільшення покупної сили людей, вкупі зо зменшенням продуктів. Емісія державних банкнотів знаходиться під зарядом уряду. Але покупна сила знаходиться в руках людей. Тої покупної сили уряд не може взяти в цілковиту регуляцію законом. Він мусить відзиватись до доброї волі і до патріотизму громадян.

Зрозуміло, що правильна регуляція уряду надзвичайно помагає народній господарці і справляє самих громадян на властивий шлях. Заходи уряду, щоб шляхом оподаткування і шляхом насильного щадження обмежати в нинішні часи покупну силу людей є зовсім на місці і проти цього ніхто не може мати ніяких завваг. Але, як подає згаданий Р. Магіл, щадження не мусить відбуватись лише шляхом купування воєнних бондів, чи сплачуванням довгів. Щадження може відбуватись добре також шляхом постійного плачення асекураційних поліс. Таке щадження є дуже умірковане, зрівноважене і воно з одного боку охороняє родини від можливих катастроф, а з другого зменшує оту покупну силу, людей, яка може причинитись до збільшення інфляції.

Бо підчас війни, говорив Магіл, теж потрібно такого щадження, яке йшлоб на якійсь конструктивні підприємства. Національне господарство не може вцілости ставати на услуги боєвого фронту, просто тому, що запільний фронт, в склад якого входять найконечніші потреби цивільних громадян, в тому фабричних, робітників, є так само важний — як і боєвий фронт. Заломання запільного фронту може відбитись так само катастрофально на веденні війни, як заломання боєвого фронту.

В той час, коли про боєвий фронт дбає виключно держава, про запільний фронт вбільшости дбають самі цивільні громадяни промишляючи ріжними способами, щоб якось покращати своє життя і не допустити до занадто великого спадку рівня життя. Це заєдання вони, між іншим, виконують і цього роду щадженням, яке може бути повернене на якусь конструктивну ціль. Капітали, вложені на будучий час власниками грамот, власне йдуть вбільшости на такі конструктивні цілі. Їх звичайно вкладають в такі підприємства, які є сталі і які мають за ціль вдержувати наш рівень життя.

Колиб дозволити громадянам відтягати їх асекураційні вкладки від оподаткованої суми це не лиш не підорвалоб національної економіки, а навпаки, значно скріпилоб її і на іншім місці принеслоб для держави більші зиски, ніж сума здобута безпосереднім оподаткуванням.

Той проєкт піддержали вже поважні американські ґазети і після всякої правдоподібности він буде ухвалений конгресом. Зрозуміло, що той законопроєкт має і ті слабі сторони, що деякі люди, вчувши, що асекураційні грамоти можна відтягати від оподаткованої суми, моглиб зачати поспішно купувати асекураційні грамоти та в той спосіб ховатись перед податками. Замість платити податки, скажім, від $500, чи $1,000, люди взялиб на кількадесять тисяч асекураційних грамот, від котрих річні вкладки виносилиб $500, чи $1,000 і в той спосіб на податки не пішлоб нічого.

Всі ті громадяни, які хотілиб в той спосіб обійти закон, можуть бути певні, що уряд, якщоб ухвалено цей законопроєкт, їх не спустить з очей і розкриє їх надуживання. Уряд добре приглянеться, чи асекураційні грамоти взяті в належний час, чи може вже після того, як ухвалено закон. Також уряд добре придивиться, чи та грамота непропорціонально велика до доходів громадянина. Провіривши це, уряд легко переконається, чи даний громадянин дійсно шукав в асекурації нормального забезпечення себе і своєї родини, чи часом просто втікав від податків.

Ясно і зрозуміло, що уряд не матиме нічого проти тих грамот, що взяті давніше, без оглядy на їх висоту. Бо старі грамоти будуть найкращим доказом цього, що були взяті в добрій вірі, а не для свого роду воєнної спекуляції. Маючи на увазі ці факти всі ті громадяни, які мають нині добрі асекураційні грамоти, у власнім інтересі повинні ті грамоти зберігати і з ними не розставатись.

БРИТАНІЯ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ФАРМЕРСТВА

Одною з ділянок народнього життя Британії, на якому війна зробила йдучі переворотi, є без сумніву рільництво.

Заставила Англію війна робити ці переміни вже хочби тим, що вона перервала правильний довіз рільничих продуктів з позаморських країв, на котрий давніше Англія правильно покладалася для доповнення свого неповного запасу засобів прожитку. Переміна пішла очевидно в напрямі самовистарчальности; Англія почала думати про те, щоби сама випродукувала потрібні й рільничі плоди. Продукція поживи на британському острові стала немовби першою лінією народньої оборони.

У першу чергу звернулася Англія до продукції тих засобів поживи, що їх признається есенціональними (суцільними). Як каже британське міністерство рільництва, сюди належать (в порядку важности): молоко, пшениця, картопля, ярина, мясо. Це міністерство старається скермувати рільничу продукцію на управу збіжа й годівлю худоби, за виїмком тих околиць, що надаються на управу ярини.

Коли американські ґазетярі питалися британців, брак чого вони найболючіше відчувають від вибуху війни, вони відповідали звичайно: свіжих овочів. Навіть у Лондоні не можна тепер побачити в крамниці виставлених на продаж помаранч або бананів. У кількох лише крамницях у Лондоні можна побачити виноград домашнього хову — по 4 доляри за фунт.

Покищо англійці стараються заступити цей брак різними способами. Наприклад, багато осіб присвячується хоровoі помідорів („томатів"). В інспектах звичайно садять їх замісць цвітів.

По приватних городцях, де давніше саджено цвіти для прикраси, тепер звичайно люди „копають для перемоги". Звісно, з таких людей городники не найкращі: їх думки заняті передовсім бизнесом, городові вони присвячують лише злишки вільного часу, їх від праці часто відривають воєнні алярми; одначе, вони городники дуже серіозні. Вони дивляться на своє нове додаткове заняття як щось дуже важне, як щось, від чого залежить велика справа достави поживи для народньої комори.

Цеї весни британські урядники добачили серед британців певну нехіть займатися землею для продукції рільничих продуктів, потрібних для прожитку краю. Урядники пробували угадати причини цього явища. Приписують його почасти умученні війною, по части розмірному спокоєві в минулу зиму.

Урядники міністерства рільництва переконані, що в інтересі здоровля й безпеченства британського народу треба доконче завернути назад до продукції ярини. Додатковий аргумент для цеї політики найшли вони в осторогах британських лікарів, котрі помітили поважний зріст різних недуг, які звичайно є наслідками злого відживлювання, як: сухоти, запалення зубних ясел і псуття зубів. Появляються теж признаки загального умучення й байдужности. Інколи з тим у парі йдуть наглі забаганки якоїсь поживи. Трапилося таке одному американському дипльоматови в Лондоні, що нагло занедужавши й діставши горячку, забаг звичайного в Америці „мягкого напитку"; його приятелі обшукали цілий Лондон, поки найшли кілька фляшок; та ледво він покушав його, зараз став поправлятися.

Щоби зарадити на того роду охлялість і байдужність населення, випливаючу зо загального умучення війною, британський уряд почав робити заходи облекшити роботу коло ріллі при помочі машинерії, в чому знову великою помічю станула Америка й своїм високим розвоєм змеханізованого рільництва й своєю допомогою на основі закону „ленд-енд-ліз".

Під натиском урядової кампанії цеї весни засіяно в Британії багато більше землі, ніж у минулому.

Нова Українська Драма

На українськім книжковім ринку появилася недавно інтересна фантазія - драма з під пера нашого відомого письменника п. С. Ковбля, п. заг.: „Парубочі Мрії", або „Заклята гора". Ця драма є гідним додатком до його фантазії „Дівочі Мрії", яку він написав вже давніше, і яка часто і успішно виставлялася на українській сцені, як в Канаді так і в Америці.

Драма ця захоплює не лише своїм незвичайним сюжетом, але і своєю дидактичною вартістю. Присвячуючи цей твір всім своїм „співпрацівникам, що невпинно, на протягу 33 років, трудилися на полі розвою рідної сцени в Канаді", п. Ковбель пише: „Цей образець хай послужить всім тим молодим душам, що в цілому, наскрізь матеріялістичному світі, в погоні за блискучим, холодним каменем, забувають або й не знають, де криється дійсне щастя людини. Всі вони переходять огненну пробу і пізнають правдиву ціль життя людини часто запізно".

Ось короткий перебіг цеї драми - фантазії, основаної на канадійськім тлі. Олекса, українець, студент геольогії, разом зі своїми молодими товаришами, шукає за золотом. Ця група проспекторів стрічається в лісі з індіянським табором. В ньому залюблюється молода, гарна індіянка, Іра, до якої і він відчуває любов. На їх дорозі однак стоїть Чорний Суп, молодий вожд індіян, який чигає на Олексу, щоб його вбити. В міжчасі Олекса засипляє; тут власне починається фантазія.

Сниться йому, що він став багатієм, управителем великого підприємства. Він забув про Іру, і несподівано найшовся в сітях спритної і безсовісної американки, Ади. Щоби знищити його матеріяльно і забрати від нього міліони, вона наймає бандитів, які силою забирають його на відлюдний острів, де вона, грозячи йому смертю, вимагає від нього передачі його скарбів. Аж тепер він пізнає дволичність своєї любовниці; але не запізно, бо в критичній хвилі, коли грозить йому найбільша небезпека, підпливає до берега човен, а в човні, в товаристві двох сильних індіян, він бачить Іру, яка вкінці визволяє його.

Є це лише коротенький нарис цеї драми, який, розуміється, дає лише до зрозуміння про що річ. Не передає він тої атмосфери, яку автор схопляє і мальовничо виводить в своїх сценах. Те, що в драмі називають льокальним кольором, є вміло в цій фантазії оброблене. Треба признати, що п. Ковбель виявив себе неабияким знавцем індіянського побуту.

Пого драматичний твір є наскрізь захоплюючий. В першій мірі, своїм, як вже сказано, небуденним сюжетом; відтак, своїм гумором, яким автор переплітає життєвий трагізм героя драми.

Поява цеї штуки є дійсною новістю в українськім театральнім репертуарі в Канаді. Є це щось нового, відмінне від тої старої побутовщини, яку вічно виставляють на наших сценах. Сподіємося, що драматичні гуртки при українських товариствах повитають появу цеї драми, особливо в теперіній хвилі, коли українські театральні вистави починають занепадати через брак відповідних пєс. Драма „Парубочі Мрії" до певної міри поможе ту прогалину, яка, на жаль, вже від довшого часу існує в театральній діяльности українських гуртків. — („Канадійський Фармер").

Дві Долі

Повість

ДАНИЛА МОРДОВЦЯ

8)

І січова брама відразу відчинилась, пропускаючи подорожних.

Вартовий був трохи собі дурненький, і коли козаки стали потім, після вартового часу, питати його, хто приїхав, він поніс якусь нісенітницю.

— Хто і від кого? — Еге! — від „самого" — каже — до „самого" післанець.

— Як це так. Петре, — післанець від „самого" до „самого"?

— А так... Піди, спитай його... До „самого" — каже — до пана кошового, до батька до Івана Сірка, а від якого „самого" — не знаю.

— Та може „самий" в його — дідько лисий, той, що греблі рве, не проти ночи згадуючи...

— А може... З листом — каже — до пана кошового.

І от тепер січовий „довбиш" виниє до січової церкви „довбні", і, стоячи на майдані, що сили бє у січове „скликало", що скликає товариство на „раду". Говіркий згук довбиша розлягається далеко - далеко по Чортомлику, а з Чортомлика розноситься і по близьких „плавнях" і „заводах" козацької ріки, і по близьких січових пасіках аж до несходимих нетрів Великого Лугу. Козаки, мов бджоли в роєвищі, посипали на майдан з усіх тридцяти-восьми куренів, що мов страшенна підкова обгортали січовий майдан аж до самої церкви, і мов бджоли гули, питаючи один другого — на що їх довбиш скликає. Інші козаки, зачувши згук довбні, теж поспішали до Січи то з дніпрових плавень, то з пасік, то з звіриних ловів.

— Длячого довбиш репетує в несвій час? питали ті, що тільки зараз у Січ входили.

— А кат його зна... Може на татарву йти, може на ляшва блудливу.

— Ні, кажуть: Москва щось коверзує, мов нечистий: залізла в очерет та й шелестить.

— Брешуть! — люди брехали та й собакам наказали: москалі тепер до нас з дорогою душею... Само пресвітле величество нашого отамана жалує.

— Он з Гетманщини — кажуть — гонець пригнав — листи привіз.

— Від кого? — від Виговського чи від Тетері?

— Га! — та от, панове, й гонець сам: я його пізнав — це Брюховецький Івашко, що був джурою ще в батька Богдана, а тепер в його небоги, у Юрася, що гетманство процинцрив й просвистав... Он той Івашко з отаманського віконця на майдан поглядає.

— Еге! просвистав булаву, кажеш... Та з таким пройдисвітом, як Виговський, і тиб здоров просвистав. Вжеж, бач, Юрась, в той час, як ще за покійного батька Богдана — земля над ним пером! — його, Юрася, обрали гетманом в Чигирині, — так тоді він був ще хлопчиком — дитина молода, по шістнайцятому тільки рочку. А як обирали його, батько Богдан і говорить: він ще дитя молоде. А старшина і говорить: та ми його, мовляв, самі будемо, до зросту й розуму, на все добре наставляти...

— Це так, — перепинив того інший козак: — я сам був тоді в Чигирині... Ще потім і думу кобзарі про це зложили:

Будемо — говорить старшина —
поки його двадцять персон
саджати,
Та будемо його добрими ділами
научати:
Буде між нами, козаками, гетманувати —
Нам порядки давати...

— Чули ми цю думу... Так якже, дядьку, той пройда Виговський у шори Юрася вбрав?

— спитав молодий запорожець того вусатого козарлюгу, що заговорив про Виговського.

— Хтож цього не знає! — пробурчав козарлюга. — Коли ще живий був батько Богдан, то нікто з старшини не смів і заїкнутись, що гетманська булава їм спати не дає: кожному хотілось подержати в руках тую цяцю. А більш усіх облизувався на булаву Пушкар Мартин — царство й йому небесне! — а найпаче той Виговський, що завжди лядським духом смердів. Так і він вертів своїм лядським хвостом перед батьком: нехай, мов, Юрасик гетманує. А як поховали старого, то і почав Ірод надувати в уха молодому гетьману-хлопчику: тобі, мов, треба ще повчитися латини та усякої мудрости у отця Галятовського у Іоаникія, а поки, мов, дехто з старенських посидить на твому місці — нагріє його...

— І нагріли?... От собачі сини!

— Нагріли... Як тільки старому Богданови засипали очи сірою землею у Суботові, зараз і раду зібрали на гетманському дворищі, та й ворота у двір замкнули, щоби поспільства — черні й голоти — багато не налізло, а тоб поспільство не допустило здирстові вирвати булаву з рук Богданового сина. — Ну, зібрались. Старшина уся наголо. Виходить з будинку Хмельниченко, уклоняється до ради, дякує за уряд гетманства, кладе булаву й бунчук, вдруге уклоняється і вертається у будинок. І Виговський теж дякує за уряд писарства, кланяється раді і йде за Юрасем, як пес облизуючись на булаву...

— Ну й пройда! — от Ірод! — не втерпів молодий козак.

— Сказано — пройдисвіт — істино пройдисвіт, — похитав головою козарлюга. — І Носач обозний подякував за уряд обозництва. Усі пішли з ради. А булава лежить собі сиріточкою: кожному кортить цапнуть її, — та страшно: а зась! — скажуть козаки: дзуськи! руки не доросли...

(Дальше буде).

ІТАЛІЙЦІ ПРО МУСОЛІНІЯ

Один з американських кореспондентів, що їх недавно звільнили держави Осі, пересилає в Америку з Лисбони, в Португалії, незвичайну характеристичну збірку народніх італійських жартів про Мусолінія.

Ці жарти є характеристичними під багатьома зглядами.

Передовсім може видатися дивним, що в краю диктатора є взагалі якісь народні жарти. Здаватися моглоб, що диктатура своєю лабетою цензорує й контролює всю народню творчість. Здаватися моглоб, що коли диктаторові не вигідні жарти про себе, то він може легко з ними справитися, себто легко здушити всяке творення жартів. Та показується, що нема нічого труднішого, як здушити творення народом жартів проти диктаторів та переповідання їх з уст до уст. Якраз через те, що диктатура цензорує все писане, отже й писані жарти, та забороняє всяке письмо, звернене проти себе, люди находять спеціяльну потребу висказувати свої думки про диктаторів жартами проти них. Ось чому це так діється, що в вільному краю жарти проти влади найдете в гумористичних журналах, доступних для всіх, а в диктаторських країнах люди оповідають собі жарти проти диктаторів, нахиливши свої уста до чужих ушей. Кромі цього в вільному краю жартів проти урядників небагато, а в диктаторських країнах малощо не кожний підданий диктатора находить спеціяльну приємність видумувати на диктатора жарти. Це йому видно надає почуття людської гідности: мовляв, він не такий ще зовсім раб, коли він може сказати гостре слово про свого пана...

Як звичайно буває з народньою творчістю, вона, переходячи з уст до уст, часто загибає. Це, що не підходить до народньої думки чи почування, пропадає, а лишається тільки те, що висказує народня душа. Навіть те, що остається та далі передається, не остається незмінене. Передаючи зачуте, люди перемінюють, знову відповідно до своїх почувань чи думок. З тої причини власне народня творчість є цінним причинком до зрозуміння відношення народу до різних подій, явищ і людей. Ось чому й народні жарти про диктатора мають без сумніву більше інтересу для пізнання справжніх настроїв народу щодо диктатора, ніж навіть жарти про владу демократичної країни, поміщені в свобідних журналах чи ґазетах.

Чи не характеризує, наприклад, знаменито відношення італійців до Мусолінія отся італійська народня нібито загадка: „Яка ріжниця між християнством і фашизмом? Не знаєте? Атже в християнстві один чоловік посвячується за всіх, а в фашизмі всі люди посвячуються за одного".

Інший жарт прибирає форму нібито релігійної леґенди. Помер нібито Мусоліні й прийшов до неба, де йому влаштовано величезну демонтрацію. Міліони ангелів зібралися на масову демонстрацію, віддали йому фашистівський поклін та кричали: „Слава Вождеві!" Підчас паради Мусоліні нагло побачив, що в нього на голові корона вища, ніж у Бога. Чому це так? — спитався він. „Бо я дав твому народові," Бог відповідає, „один день посту в тиждень. А ти дав сім. Я дав їм віру, а ти їм її відобрав. Ти більший за мене".

Як можна догадуватися, багато жартів відноситься до війни. В одному з них кажуть італійці: „У першій світовій війні ми, італійці, приготовлялися, воювали й мирилися. В другій війні ми мирилися (з Францією), потім воювали, а тепер приготовляємося".

Один жарт ілюструє нам знаменито, як італійці дивляться на воєнні донесення фашистівського уряду про воєнні втрати: До брам небесних підходить ґрупа 50 італійців. Св. Петро питається, хто вони такі. „Ми італійські вояки, що згинули славно в боротьбі за новий лад в Европі", — відповідають. Св. Петро казав їм станути гусаком, пустив двацятьох до неба, а перед іншими браму замкнув. Ці стали допитуватися, чому він їх не пускає. „Вас нема в воєнних комунікатах", — каже св. Петро.

Вчас, коли фашистівський уряд почав пайкувати всякий товар, італійці оповідали такий анекдот: Американський амбасадор Вилйем Филипс збирався виїзджати домів і перед відїздом пішов на авдієнцію до Мусолінія. Мусоліні відбув зо своїм зятем і міністром заграничних справ, ґрафом Чяном, довгі наради над тим, щоби то, таке зробити, аби на американського амбасадора зробити таке враження, щоби він потім міг про це оповідати в Америці. Нарешті придумали таке: Як американський амбасадор уже розговориться з дучем, дуче має потиснути на закритий електричний ґузик, а тоді ґраф Чяно має вбігти до канцелярії й сказати велику новину. Плян удався. Коли амбасадор побув уже з Мусолінім якийсь час на розмові, Мусоліні потиснув за ґузик. Вбігає ґраф Чяно і кричить у великім захопленні: „Дуче! Дуче! До Неаполю приплило 28 кораблів, повних пшениці, і наші шпихлірі аж тріскають від сьогорічного збору! Що нам робити з тою пшеницею?" Мусоліні почухався в голову, нахмарився, задумався. Нім він щось видумав, амбасадор Филипс сказав спокійно: „Чомуж ви з тої пшениці не спечете хліба?"

Жартів про справу провіянту є багато: видно, що ця справа італійцям допікає, коли вони шукають у жартах деякої полекші в своїх клопотах. Один анекдот натякує не лише на недостачу поживи, але й на цензуру італійським урядом вісток про неї. Приїхав чужинець до Неаполю й казав фіякрові обвезти себе по місті. По дорозі чужинець побачив товпище людей, збитих коло пекарні. Чого там люди так глотяться? питається він свого візника. Візник каже, що там висвітлюють фільму. Два квартали далі чужинець побачив ще інше товпище — під різницею. І знову питається візника, яка цьому причина. „Це теж фільму здіймають", каже візник. „Другу сцену". Коли чужинець побачив троха далі ще іншу гурму людей, під крамницею поживи, візник сказав, що це теж фільму здіймають. Мовляв, третій акт.

„Якжеж називається ця фільма?" питається чужинець.

„Двацять Літ Опісля", каже візник, натякуючи очевидно на річницю фашистівського режіму.

Ці жарти багато краще характеризують і фашистівське панування і самого фашистівського верховода, ніж усі гарячкові одушевлення фашистівських симпатиків про переміну фашизмом італійського народнього духа та реконструкцію духом римських леґіонів і римської імперії.

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюднено Загальною Радою Американської Єдности).

З Білого Дому подають, що державна програма конструкції товарових кораблів переводиться згідно з пляном і „американський нарід може бути певний, що корабле-будівельні заводи виконують призначене їм завдання". В заяві говориться, що побудовано 120 нових кораблів за перші 130 днів цього року, на 20 відсотків більше, ніж було збудовано за цілий 1941. рік, а вершка продукції ще не досягнуто.

Військово-Морський Воєнний Огляд.

Спільний військово-морський комунікат за час війни по нині подає, що протягом підготовки до офензиви „кілька успішних нападів" на японців спричинили „тривалі наслідки". До тих нападів зараховано морські рейди на острови: Ґілберт, Маршал, Вейк, Маркус та бомбардування самої Японії. Також знищення японських кораблів в боях на Коралевім Морі та протоках Мекассар, доконання американських підводних човнів далеко на Тихому Океані та чисельні рейди американських літаків з базами в Австралії.

Спільний комунікат також подає, що за перші три тижні війни коло 600,00 американських вояків відіслано на боєві фронти, багато з них за моря. Спільна команда провадиться тепер на всіх воєнних фронтах. Оборона Филипин „виявила порівнюючу слабість японців як окремих борців", факт, який „сам по собі допускає можливість поразки японців в будучому, коли бій буде провадитись майже з однаковими силами".

Кошти Прожитку.

Бюро Адміністрації Цін подає, що встановленням меж на ціни сподівається зменшити кошти прожитку на один з половиною відсотка. Департамент Праці повідомляє, що на середину квітня родини заробітчан та робітників з малим зарібком мали видавати $1.17 за ті самі речі, на які витрачали $1 до 1. серпня 1939.

Адміністратор цін Гендерсон казав, що американський рівень життя буде знижений до депресійного рівня з кінцем 1943.

Пайкування.

Бюро Адміністрації Цін оголосило, що місцеві пайкові комісії дістануть наказ, аби відкривали свої записи для публичної контролі так скоро, як буде можливо. Також подається, що продавці ґазоліни будуть відповідальні за провірення пайкових карток, чи в них є досить частинок на куплену ґазоліну; мають доглядати чи описи на картках відповідають автам, для яких видані, та мають подерти або позначити використані частини пайкової картки. Бюро Адміністрації Цін дозволило фабрикантам доставити бицикլі для дорослих торговців і каже, що пайкування бициклів пічнеться десь за три тижні.

Цивільне Постачання.

Рада Воєнної Продукції заборонила фабрикантам печей, які за рік до 30. червня 1941 мали обороту поверх два міліони долярів, як і тим, що мають фабрики в 39 „районах, де бракує робітників", виробляти печі для домашнього варення і огрівання після 31. липня. Фабриканти, яким дозволено виробляти печі, мають обмежитись до виробу певних, затверджених родів і місячно вживати заліза і сталі тільки 70 відсотків пересічної кількости, що вживали за рік до 30. червня 1941. Нові введення вентиляторів і комерційних холодників заборонені, за виключенням для воєнних і необхідних цивільних потреб. Продукція матеріялу проти замороження обмежена на 50 відсотків виробу за 1941. рік. Продукція кольорових простирал має скінчитися 1. липня.

Бюро Надзвичайного Поготівля подало, що три з половиною відсотків всіх американських мотористів зуживають кожного місяця ґуму на своїх колесах. До тепер біля 5 відсотків американських авт стоїть без ужитку ізза браку опон. Це Бюро теж подало, що 20 з 28 міліонів пасажирських авт буде винято з руху протягом 12 до 15 місяців. Те саме Бюро каже, що щирий відгук американського населення на кампанію по збереженню паперу дав надзвичайний успіх. Бюро просить продовжувати збірку паперу, бо потрібні великі запаси для виробу картонових посудин.

Східна Військова Смуга.

Командант Східної Оборони Дром проголосив всі східні прибережні стейти від Мейн до Флориди східною військовою смугою — в першу чергу, щоб перевести в ній вповні притемнення для захорони пароплавства. Заява каже, що охорона торговлі Обєднаних Держав перед ворожим нападом вимагає відповідної контролі штучного освітлення вздовж берегів Атлянтійського Океану і „відповідного простору від берега".

Збройні Сили.

Президент Рузвелт подав, що американська армія все більше й більше входить у світову боротьбу в що раз нових місцях. Він казав, що збільшення віддалі боротьби вимагає більшої кількости транспортових літаків, щоб уможливити армії і фльоті швидкий доступ до фронтів боротьби.

Армія подає, що кожного місяця буде прийматися 1,500 добровільних кандидатів на старшин, згідно з пляном прийняття реєстрантів кляси 3-А до старшинських шкіл, з кожного району відповідно до кількости таких реєстрантів в районі. Директор Побору Рекрутів Герші казав, що Зл. Д. можуть мати 10 міліонів вояків під зброєю на кінець 1943. або на 1944. рік. Він казав, що мужчини, покликані до служби після 15. червня, дістануть 14 днів відпустки для полагодження особистих справ перед призначенням до активної служби. Транспортація і харчування, звязані з процедурою призначення на службу, будуть покриватись урядом.

Жіночі Військові Помічні Корпуси.

Конґрес управнив створення Жіночих Військових Помічних Корпусів до 150,000 осіб. Президент дав розпорядок обмежити початкову мобілізацію до 25,000. Пані Вилйем П. Ґаббі з Військового Бюра Публичних Відносин призначена директором тих корпусів. Вона казала, що жінки тих корпусів будуть призначені до 62 ріжних родів заняття і заміняють мужчин, які тепер виконують небоєві обовязки. Перша кляса для 450 кандидатів на старшин буде в форті Де Мойн, Айова.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня, включаючи день 18. травня).

Пайкування Ґазоліни на Сході

За мирного часу майже вся ґазоліна й нафта, що споживалася в східних стейтах, доставлялася у великих тенкерах. Вони відпливали з портів Мексиканської затоки близько великих південно - західних нафтових піль до рафінерій на Атлянтійськім побережжі. Кожні 80 хвилин відпливав один з тих тенкерів протягом цілого року. Тому завше було досить ґазоліни для мотористів на сході і досить нафти для виробу електрики для індустрії та для огрівання домів.

Але з часом, як ми увійшли у війну, підводні човни „осі" почали топити тенкери вздовж покрученого морського шляху довкола Флориди і далі на північ. В той же час треба було взяти тенкери з цього шляху для доставки ґазоліни і нафти далеко на боєві фронти, бо військо і фльота не можуть боротися без нафти.

Робились проби доставляти більше ґазоліни і нафти на схід залізничними тенковими ваґонами та збільшити доставку ґазоліни і нафти баржами по наших водних шляхах та через підземні нафтопроводи.

Нам вдалося в той спосіб, головно залізницею, доставити чимало ґазоліни і нафти на схід. Доставляли біля 640,000 барил денно в тенкових ваґонах та 235,000 барил денно ґаржами, нафтопроводами та моторовими троками. Але і тої великої кількости було на 400,000 барил менше, ніж ми в дійсности потребували. В наслідок того ми вживали все більше й більше нафти і ґазоліни, які мали залишатися у запасі для надзвичайних потреб.

Тому стало ясним, що ми не можемо надалі допускати марнотравства ґазоліни для звичайних поїздок. Наше військо і фльота потребували все більшу кількість ґазоліни й нафти, а також нафта — тяжка нафта на паливо — потрібна для ведення східньої індустрії і східніх електричних стацій для воєнної праці.

Наприклад, забере від двох до півтретя міліонів барил нафти кожного року, щоби втримати в праці одну велику сталеву фабрику. Одна велика електрична стація, що обслуговує від двох до трьох міліонів населення в долішній Новій Анґлії, потребувала нафти 1,100,000 барил річно. З чотирьох барил нафтової ропи витворюється одне барило тяжкої нафти до палива і два барила ґазоліни.

Пайкування ґазоліни стає тяжкою справою для східнього побережжя тому, що ця смуга в нормальний час споживає 40 відсотків цілої ґазоліни спожитої в Зл. Д. А. Пайкування нанесе удар кожному підприємству, звязаному з автами. Воно зменшить стейтові прибутки від податків на ґазоліну, від оплат на головних дорогах, тунелях, мостах. Воно правдоподібно спричинить слабий сезон для власників літниськ та накладе новий тягар на вже обтяжену залізничу і автобусову транспортацію.

Пайкування є неприємним для кожного, включно з власником ґазолінової стації. Але ми мусимо пайкувати ґазоліну, якщо ми маємо доставити нафту нашій воєнній індустрії, якщо наші тенки мають їздити, наші пароплави плисти, наші літаки літати. Справа з ґазоліною є така сама, як справа цукру, ґуми, сталі, міди й інших річей, що ми вживаємо. Насамперед маємо забезпечити воєнні потреби, а тоді дивитися за тим, аби те, що залишається, поділено найбільш справедливо. Це є американський спосіб, це є шлях до перемоги.

ОБОРОНЯЮТЬ МІСІЮ КУРУЗА.

НЮ ЙОРК. — „Ню Йорк Таймс" подає радіову заяву японського редактора Тоші Ґо, що каже, що Сабуро Курузо, спеціяльний японський дипльоматичний висланник, зіств висланий до Злучених Держав в останній хвилині, щоб довести до замирення, але його апелі не знайшли відгомону. Ніби тому, що „американські лідери не мали добрих інформацій про Японію".

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЧЛЕНИ СОЮЗОВЦІ ВІДДІЛУ 276. У. Н. СОЮЗУ!

Вашим членським обовязком є, згідно з ухвалою відділу, прийти на

12-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ

ВІДКРИТТЯ НАШОГО ДОМУ, 697 GLENWOOD AVE.

—: Свято відбудеться :—

В НЕДІЛЮ, 31. ТРАВНЯ (MAY 31, 1942)

в годині 2. пополудні.

На це ювилейне свято приїдуть Головні Урядники У. Н. Союзу.

Програма ювилейного свята: **СПІЛЬНИЙ ОБІД**, а опісля **промови Головних та Відділових Урядників.** По промовах **весела забава з музикою.** — Просимо, щоб всі Члени й Члениці прийшла на це величаве свято. 113,16

ЗА УРЯД ВІДДІЛУ 276. У. Н. С.:

Мих. Гриневич, предс.; **Мих. Фук**, секр.; **Іван Ліцовський**, касієр.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим повідомляємо членів 204. відділу У. Н. С., що памятник на могилі

бл. п. МИКОЛИ ВОРОБЦЯ

одного з основноположників й довголітнього предсідника нашого відділу, є вже поставлений і буде посвячений на цвинтарі МОВНТ ОЛИВЕН, МЕСПЕТ, Л. І.,

В СУБОТУ, 30. ТРАВНЯ Ц. Р. (ДЕКОРЕЙШЕН ДЕЙ)

у 1. год. пополудні.

Просимо всіх членів відділу, родину й приятелів покійного, прийти на посвячення памятника, якого довершить **Впр. прот. о. Весоловський** при співучасти хору Укр. Православної Церкви під управою **учителя С. Голутяка.**

Доїзд на цвинтар: Їхати B.M.T. (Канарсі трен на 14-тій вул.) до Ґренд Стр., Бруклин, опісля Ґренд Стріт карою до самого цвинтаря до виходової брами.

Уряд 20.4 відділу У.Н.С.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й., і ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ПЯТОГО ВІДДІЛУ ТОВАРИСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

відбудеться

КОНЦЕРТ

в честь великого нашого каменяра ІВАНА ФРАНКА

В ПЯТНИЦЮ, 29. ТРАВНЯ (MAY 29, 1942)

(перед Decoration Day)

В НАРОД. ДОМІ (CIVIC CENTER), 831 JOSEPH AVE.

в годині 8. вечером. **Вступ 25 центів.**

Громадяни! У програму входять бесідники і найкращі наші солісти й декляматори. Просимо до численної участи. — **Комітет.**

ПОДЯКА

Невблагана і несподівана смерть забрала в неділю, 3. травня 1942 р., з цього світу Найдорожчу Подругу, Незаступну Маму, Бабцю і Рідну Своячку, бл. п. ІВАННУ ЛОТОВИЧ, похоронену в середу, 6. травня, в Бруклині. Небіжці з останньою прислугою, а смутком прибитій родині з потіхою поспішили добрі сусіди, приятелі та знайомі. Усім їм на цьому місці висловлюємо таку подяку, на яку нас в теперішньому часі стати, а це глибоке та щире спасибі. З прислугою поспішили:

Передусім Їх Ексцеленція, Високопреосвященик Владика Кир Константин, що в дні похорону зволили приїхати з Філядельфії в товаристві о. сов. П. Процька, щоби відправити заупокійну Богослужбу в церкві св. Духа в Бруклині.

З черги зволять приняти вислови глибокої подяки ті Впр. і Всч. Отці, що прибули відправити панахиду в домі жалоби в неділю, 3., в понеділок, 4. і вівторок, 5. травня, а це: Л. Чапельський з Елизабету, М. Данилович з Нюарку, С. Журавецький, ЧсвВВ. з Ню Йорку, І. Шуховський з Перт Ембою, М. Марків. ЧсвВВ. В. Андрушків з Пасейку, Б. Олесь з Бейону і о. д-р Ґулин зі Савт Бруклина. Цьому останньому дуже щиро дякуємо теж за допомогу в парохії і церкві на Норт Бруклині від першої хвилі катастрофи.

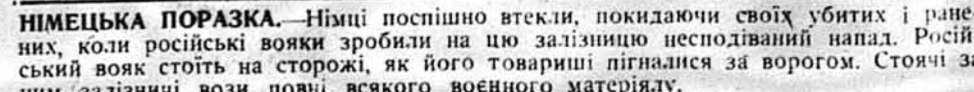
Дальше ті Впр. і Всч. Отці, що в дні похорону відправили Службу, а це: Данилович, Журавецький, Шуховський і ті, що взяли участь у похороні, а це: В. Довгович з Елмайри, М. Кузів зо Сиракюз, П. Середа з Ривер Ґед, М. Кінаш з Йонкерсу, І. Дорогович з Випені, Е. Моран з лат. церкви св. Вінкента з Павльо, Ґулин і Андрушків.

Окрему подяку зволить приняти Впр. о. М. Марків за зворушливу проповідь в часі похоронної Богослужби, а п-на І. Тарнавська і д-р Л. Цегельський як представники Шляху з Філядельфії.

А надто Дяковчителі, що співали при панахиді в домі жалоби і при Службі Божій, тобто: В. Савицький (Бруклин), Т. Каськів (Нюарк), В. Ґела (Джерзі Сити), І. Грабар (Перт Ембой), М. Ядловський (Елизабет), Т. Онуфрик (Ню Йорк). Дальше: СС. Василянки, що разом зо Сестрицтвом і відділом Союзу Українок творили шпалір в часі винесу тлінних останків Покійниці, Сестрицтва, Братства, Парохіяни, Приятелі та Знайомі, що надіслали вінці, писані і телеграфічні співчуття або зложили жертви на заупокійні Богослужби. Коротко: Наша подяка йде для всіх тих, що причинилися до злагодження болю по невіджалуваній втраті. Усім їм хай Всевишній нагородить так, як би ми цього бажали. (оп.)

Бруклин, 20. травня 1942.

о. АНТІН ЛОТОВИЧ, повдовілий муж; **АНТІН МИРОСЛАВ**, син і **ПРІСЦІЛА**, невістка; **ОЛЕНА ҐОҐЛЕС**, донька, **ҐЛЕН ОЛЕКСА** зять і **ҐЛЕН АНТІН**, унук; **о. ВОЛОДИМИР** і **[illegible]ФІЯ ЛОТОВИЧ**, швагри; **ВОЛОДИМИР** і **ЛЕВ**, їх діти.

НІМЕЦЬКА ПОРАЗКА.—Німці поспішно втекли, покидаючи своїх убитих і ранених, коли російські вояки зробили на цю залізницю несподіваний напад. Російський вояк стоїть на сторожі, як його товариші пігналися за ворогом. Стоячі за ним залізничі вози повні всякого воєнного матеріялу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На А. Ч. Хрест.

З нагоди срібного весілля, котре обходили наші широко знані громадяни Андрій і Юстина Волошин дня 17. травня, гості не забули при гарній і милій забаві й за загальні справи. На зазив шановних гостей, Василя Ламаги і Тропака, зложили на Американський Червоний Хрест $19, які відіслано в призначене місце, за що належиться подяка жертводавцям, якими є:

Андрій Волошин $5; А. Андрушкевич $2; по $1: А. Тропак, М. Домерецька, О. Олешко, П. Дякович, В. Мельник, М. Лукенюк, І. Рига, Т. Гарматюк, К. Камінська, Т. Сахаревич, С. Сахаревич, В. Ламага. Разом $19.

Присутний.

САВТ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Свячене і День Матери.

Від часу, коли українська громада в полудневій дільниці Філядельфії перебрала від У. Н. Союзу дім, почало оживати в тій дільниці народне життя. У великій мірі потреба це завдячити теперішньому урядові громади, у проводі котрого є пп. І. Мурмило, Й. Турянський і С. Ільницький. Спільно з громадою працює жіноче товариство, від. 47 С. У. А., під проводом пань: Ільницької, Гринчишин, Горбової і Шпак.

В неділю, 10. травня, заходом згаданих товариств відбулося Спільне Свячене і День Матери. Галя громади була виповнена вщерть, а для „пізних" не стало місця. Свято отворив предсідник громади п. І. Мурмило, зазначуючи, що приходить відбути нам це свято у часі, коли сини наші зі зброєю у руках на полю бою боронять тих великих ідеалів, які нам помогли свобідно тут жити і плекати дальше все це, що принесли ми зі старої вітчини. Щоб не забути наших звичаїв і традиції, а передати їх нашим дітям, обходимо це свято. Згадав рівнож, що цього року витає громада своїх членів і гостей у власнім домі, який громада набула при помочі У. Н. Союзу. Провід свята передав п. С. Слободянові, головному радному У. Н. Союзу. Цей зазначив вагу свят, які обходимо, завізвав присутних до віддання пошани погибшим, раненим і всім борцям за волю нашої дорогої вітчини Америки, яка ніколи для нашого народу не була мачохою, але була рідною, доброю і щирою матірю. Потім попросив о. д-ра Федаша посвятити пасху.

По посвяченню і перекусці о. Федаш звернув увагу у довшій промові на виховання дітей і молоді, на велике завдання матерів і обставини, серед яких приходиться ховати і вести молодь. Зазначив рівнож, що дуже важним чинником у вихованню дітвори побіч церкви є рідна школа і завізвав зібраних про таку подбати. Другим бесідником був наш новий адвокат, п. Т. Свистун, який щойно зістав принятий до адвокатської палати і дістав дозвіл практикувати. Він згадав про змаг до свободи українського народу в першій світовій війні, заявляючи, що поміч наша Америці і боротьба в рядах американської армії є рівночасно боротьбою і помічю нашому народови. Звертаючись до матерів заявив, що лиш мати має найліпшу нагоду виховати дітей на добрих і корисних горожан. Дальшими бесідниками були пп. Коцюбинський, Кирилюк, Лесюк і пані Гринчишин.

Потім жінки і зіставші гості засіли до столів і продовжали Свято Матери, яким рівнож проводив п. С. Слободян. Вибрано цим разом дві матері. Першою остала пані Тицяк, яка ніколи не жаліє праці і труду для жіночого товариства, як і для громади. Другою „воєнною матірю" вибрано паню Мурмило, яка вислала вже двох синів до армії, а і третий піде вкоротці. Пані Гринчишин вручила матерям невеликі дарунки при відповіднім побажанню.

Свято закінчено подякою предсідника громади і містопредсідниці Жіночого товариства пані О. Гринчишин п. С. Слободянови за влучне переведення свята, всім тим, які причинилися так працею як і жертвами до успішности свята і всім прибувшим та відспіванням американського і українського гимну.

На поклик п. С. Слободяна переведено збірку на добродійні цілі. Зложили: о. д-р Федаш 6 дол., В. Коцюбинський 3 дол.; а по 1 дол.: Ю. Боднар, Ю. Безгацька, П. Будай, Воклинець, С. Гнатисяк, О. Гринчишин, Градіян, Горбова, Ю. Ільницька, С. Ільницький, Кирилюк, Козачишин, Козел, Г. Лесюк, Лаврик, Лабяк, А. Лашок, І. Марчук, Матковський, І. Мурмило, Маєвська, М. Радович, адв. Свистун, С. Слободян, Ступера, І. Сорока, И. Турянський, О. Туринець, А. Турянська, М. Тицяк, Х. Турянська, С. Хромяк, А. Хромяк, Т. Шпак, Ю. Школин, П. Яворський. Дрібними датками зібрано 18 дол. Разом зібрано 62 дол., які розділено есть так: Ам. Червоний Хрест 15 дол., Катедра 15 дол., Сиротинець 12 дол., Дім Старців 10 дол., преса 10 дол.

О. К.

КЛІВЛЕНД, О.

Український Народний Союзовий День на Дохід Американського Червоного Хреста.

Америка, наша прибрана вітчина, знаходиться в теперішну хвилю у війні з ворогом, в обороні вольностей цілого світу. Щоби ворога перемогти, треба єдности цілого американського народу, в котрого склад входимо і ми українці. Розуміють це добре члени Українського Народного Союзу, зорганізовані у відділах міста Клівленду і околиці. За покликом головного радного У. Н. Союзу, п. Дмитра Шмагали, всі відділи нашої організації вислали своїх відпоручників на збори, які відбулися 24-го квітня ц. р. в Українськім Народнім Домі при Вест 14-тій вулиці, щоб спільно нарадитися, в який спосіб і нам причинитися до перемоги над спільним ворогом, та щоб показати американцям, що і ми, що є з українського роду, уміємо віддячитися нашій прибраній вітчині за те, що дала нам змогу жити вільним життям. Тож рішено вести кампанію за закупном Воєнних Бондів, а крім цього улаштувати Союзовий День на дохід Американського Червоного Хреста в дні 6-го вересня, то є в неділю перед „Лейбор Дей", в городі української католицької громади, з обширною програмою, запрошуючи на цей день мейора міста, визначних американців, відпоручників Червоного Хреста і представника Українського Народного Союзу.

Щоб повести діло як слід, вибрано комітет, в який склад входять: Дмитро Шмагала, почесний предсідник; Михайло Пелех, від. 291. ім. Тараса Шевченка, голова; пані Катерина Габрівська, від. 112, сестриацтво Пр. Діви Марії, заступниця голови; Лука В. Стахурський, від. 364, бр. св. Василія Великого, секретар; Микола Задорецький, від. 334, тов. Івана Франка, касієр. До контрольної комісії увійшли: пані Стефанія Палівода, від. 358, тов. Згода; Антін Янівський, від. 251, тов. Запорозька Січ; і Семен Постолюк, від. 336, тов. Сокіл, Стефанія Палівода, панна Анна Занко з від. 391, Українська Молодіж, і Евгенія Зепко, з від. 180. з Акрон, Огайо — входять до інформаційної комісії. До підприємчивої комісії увійшли: Дмитро Дорош, від. 102, б. св. Петра і Павла; пані Розалія Кокоць, від. 260, тов. Просвіта; і Олекса Зепко, від. 295 з Акрон, Огайо.

Рівнож є надія, що решта доокаличних відділів прилучаться до цеї маніфестації і вишлють своїх представників до комітету, де вже жде на них начеркнена функція.

Як бачимо, діло зачате, а добра воля і зрозуміння поважної справи не лише всіми членами У. Н. Союзу в Клівленд і околиці, але рівночасно й цілою українською кольонією нашої округи, принесе сподіваний результат. Тоді з гордістю зможемо показати, що не лише потрафимо висилати наших синів до американської армії, але що й ми що остали дома, потрафимо подбати за їх піддержку в їх зусиллях покопати ворога, купуючи Воєнні Бонди і складаючи жертви на Червоний Хрест.

Тож до діла! Хай великий успіх в Союзовім Дні принесе честь не лише нам, українцям з нашої округи, але також і для інших по цілій Америці, а в першу міру нашої організації — Українському Народному Союзови, який нас веде вів і дальше веде по правдивій дорозі, що є добра для нас в Америці й для українського народу, що є в неволі.

Просьба до організацій.

Комітет Союзового Дня упрашає всі українські організації в Клівленд і околиці не уладжувати жадних підприємств в день 6-го вересня, противно, взяти чинну участь для загального добра.

Лука В. Стахурський,
секретар Союзового Дня.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

Купують державні бонди, помагають А. Ч. Х.

Наша українська православна парохія не є велика, та проте при кожній нагоді старається дати поміч всім тим, що її потребують. Щороку наша царохія видає певну суму на такі американські цілі як Червоний Хрест, чи на ріжні українські народні потреби. От недавно наша парохія, разом з 177. відділом У. Н. Союзу, закупили чотири примірники „Історії України" в анґлійській мові й переслали їх визначним американцям.

Дня 9. травня наша парохія і Тов. „Любов", від. 177 У. Н. Союзу урядили баль. Прихід з того підприємства призначено на Американський Червоний Хрест. Наш парох, о. М. Мостенський, передав $51 до Червоного Хреста, про що було згадано в місцевому часописі „Івнінг Болетен" з дня 13. травня. Рівнож треба згадати, що й з купном Воєнних Бондів ми не залишились позаду інших громад. Через нашого священника закуплено таких бондів на суму $8,025, а скільки закупили поодиноко наші люди, покищо ще не маємо рокорду. Маємо у нашій громаді деяких крикливих патріотів, що постійно все критикують й усюди добачують злі сторони тілки тому, що самі не є в проводі й не виконують даної праці. Однак загал вже давно перестав на це звертати увагу, бо з ними зговоритись тяжко, а то й неможливо.

Громадянство вже навчилось цінити людей по чесних ділах, а не по пустих словах!

Союзовець.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЗАПАЛЬНІ НІМЕЦЬКІ СТРІЛЬНА.

МОСКВА. — Советські кола доносять, що німці на Керчівській шийці уживали нових запальних стрілен, які, вибухаючи над вояками, запалювали не лише вже довкруги, але також одежу вояків. Треба було разпораз одежу гасити землею. Ця нова зброя, говорять советські кола, не залякала советських вояків.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 13. травня 1942 померла по довшій недузі
ЕВА ВІТИШИН,
довголітна члениця Сестрицтва Пр. Діви Марії, від. 119. У. Н. Союзу.

Покійна прожила 48 років. Приступила до У. Н. С. 1921 р. Походила зо села Карова, пов. Рава Руська. Була щирою українкою.

Полишила в смутку мужа Константина й синів Олексу та Кирила.

Похорон відбувся 16. травня в українській гр.-кат. церкві при великій участи народу, члениць Сестр. Пр. Діви Марії, Сестр. Непор. зачаття та Українського Ситизенського Клюбу в Йонґставн, О., до котрих Вона належала.

Нехай земля Вашинґтона буде Їй легкою!

Марія Білан, секр.

ГІНДУСИ ВЧАТЬСЯ СКАКАТИ З ЛЕГКОПАДАМИ.—Відділ гіндусів при вправах з парашутами, — десь в Індії. Ці гіндуси є приділені до британської летничої служби. Британський інструктор поправляє одному з них пакет з легкопадом.

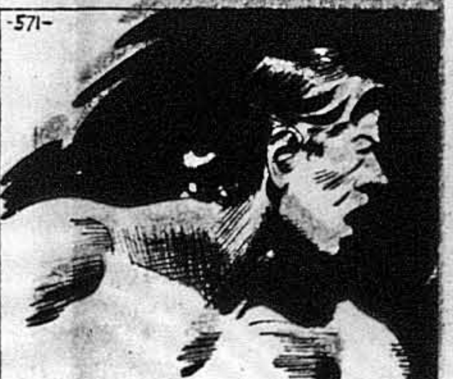
ТАРЗАН, ч. 571. Заскочені.

Малпо-люд успів висвободити лише декількох невільників, коли його відважний плян викрито.

Піратський капітан звелів своїм найбільшим завадіякам кинутись проти малого гурта увільнених невільників.

Тарзан зрозумів своє положення. Своїм сильним голосом, що продирався крізь загальний галас, він кликав свого приятеля Алі.

Це заскочило Аліго. Бо він не успів іще якслід підготовити серед моряків повстання та перехилити їх на свій бік.